

Yli-ihminen.

Maalla, luontoa lähellä, herkistyy mieli tunteiden tuhatsointuiselle kielelle, terottuu silmä näkemällä nauttimaan sellaisesta, joka on kaupunkilaiselle harvinaista.

Auringon häikäisevässä valomeressä kylpevät lumiset metsät, hanget hohtavat ja havupuiden sinivihreä väri luo iloa ja lepoa. — Tuuli tohisee tuhansissa latvoissa saattaen metsätien yksinäisen vaeltajan mielikuvituksen liikkeelle ja tähdet kipinöivät avaruuksien ikuisessa meressä. — Mutta kukapa kykenee kuvailemaan luonnon vaikutteita. Eikäpä sillä kuitenkaan toisessa voi herättää samaa nautintoa. Kunkin on itsensä tutustuttava luontoon, kuunneltava sen rohkaisevia ja viihdyttäviä ääniä, nähtävä sen eläyttäviä, virkistäviä näkyjä, sanalla sanoen sulaututtava suoraan luonnonelämään, — niin miksikä? — siksi vain, että siten helpottaa olemisensa taakkaa, tuntee olevansa pieni solu miljoonain sarsassa, eikä kuitenkaan kauhistu — — —

Mutta eihän ole meillä aikaa eikä tilaisuuksia hautoa elämän arvoituksia, tuntea luonnonnautinnan välitöntä suloa . . . Mihin katsommekaan, kohtaavat meitä tuijottavan tuskan epätoivoiset kysymykset. Ne, joita työn taakka pai-

naa, eivät voi nauttia, sillä heidän edessään on aina: pääsy kielletty! Ja ne, jotka eivät puutteesta mitään tiedä, niillä ei taaskaan ole nauttimisen kykyä, auttamattomalla paheiden kirousta synnyttävällä ikävästyksellä suorittavat he joutilaisuutensa maksun. — Mailma kuvasteleikse ajatteleville hengille suurena hulluinhuoneena tai huvinäytelmänä, jossa sääliävän naurettavia osiaan suorittavat ihmiset, nuo sokeat raukat, jotka toisiaan loppumattomassa sekamelskassa hosuvat.

Kuka on sitten tuon näytelmän katsoja, kuka on se, joka säälien nauraa tälle elämän leikille?

Yli-ihminen.

Mikä se on? — Napoleonko, tuo vallankumouksen petturi ja nousukas, joka valtameren saarella vankina sai hautoa suuruusunelmiensa raukeamisen syitä? — Ei suinkaan, sillä hän kompastui omiin jalkoihinsa. Pikemmin sitte Goethe, runoilija ja tutkija, ihmisten täydellisimpiä sielun ja ruumiin puolesta. Mutta poikkeusihminen hänkin, ei malli kokonaiselle sukukunnalle. Sillä yli-ihminen, joka ei ole ylimysanarkistin itsekäs unelma, kulturisairauden humpuukihoure, on oleva sellainen, että se sopii seuraavan sukupolven perikuvaksi.

Miltä hän näyttää?

Emme voi häneen sormella osottaa, sillä hän on tuskin vielä syntynyt, mutta me, murroskauden lapset, tunnemme, että hänen täytyy syntyä. Meidän kaipuumme on hänet synnyttävä, ei minään häikäisevänä sankarina, koko- tai puolijumalana, vaan aivan yksinkertaisesti jalostuneimpana ihmisrotuna, jonka silmiltä ovat pudonneet ne pentuijän suomukset, jotka vielä himmentävät meidänkin katsettamme, meidän, jotka sentään tunnemme käsittävämmä elämää koko joukon selkeämmin kuin — sanokaamme — jotkut toiset.

Me voimme sentään aavistaa, kenen siemenestä hän on syntyvä, mitä juurta hän on oleva; meillä on sellaisia elämisarvojen mittoja, jotka eivät tunnu vievän kovin pitkälle harhaan. Aavistuksemme sanoo meille, mihin suuntaan hän on elämänsä asettava ja meidän ainoa tyydytyksellinen tehtävämme on raivata hänelle tietä, ei hänen tähtensä, vaan itsemme, sillä elämistaakaan helpotuksesta hartioillamme tunnemme, lähestymmekö häntä, ja elämämme askeleita seuraten, ohjatenkin, näemme kuinka hän kasvaa, jos olemme oikealla tiellä.

No niin, voimme alkaa ajatusleikkimme, voimme huviksemme, enemmänkin kuin vain huviksi, kohottaa tulevaisuuden esirippua ja ennustaa.

Hän, yli-ihmisihanteemme, ottaa omalla työllään leipänsä maasta. Sitä emme epäile. Hän asuu avarammin kuin me ja luontoa lähempänä. On yksilöllisesti itsenäisempi . . .

— Pienviljelijä!? —

Niin arvelevat monet, ei ole tuo yhden ihanne. — Ja monta on siinä houkuttelevaakin kohtaa. Nämät mietelmät sikiävät ja syntyvät juuri pientilalla, jossa lepoetkeä vietän. Kaupunkilaiselle on tämä runollista:

Punavärillä vedetyt rakennukset epäsäännöllisessä ryhmässä ylävällä kummulla. Alkuperäisen talonpoikaistyylin viehätys on pienissä aitoissa, tallissa, ladossa, saunassa, — navetta kaipaa korjausta. Päärakennus sisältää tuvan ja kaksi pientä kamaria. Tyyliä on „jalostettu.” Akkunat avarat, olankorkuinen laudotus tiivistää hataraa seinää, iso tiilenpunainen uuni, pitkä pöytä, seinäpenkit, kaksinkertainen sänky kotikutoisine uutimineen, kangaspuut, hirventaljoja y. m. Kerassa kodikasta. Kamarissa „sivistyneestä kodista” kotoisin olevat vanhat huonekalut, kirjoituspöytä, kirjajhyly.

Siis sivistynyt pienviljelijä! Opin käynyt ja työkykyinen. Nuori emäntä toimintahaluinen, yrittää voimiensa mukaan palvelustytön rinnalla. Isännällä on apuna nuori sukulainen harjoittelijana. Työt käyvät, uutta maata on otettu viljelykseen, pantu alkuun maan järjestelmällinen vil-

jelys, joka entisen omistajan, talonpojan, käsissä on ollut jotenkin retuperällä. Kasvitarha on kohoamassa, karja — 3—4 lypsävää — on alulla. Eipä olla yksin maankaan varassa. Savea löytyy ja tiiliä on poltettu, pienestä koskesta voitaisi johdattaa voimaa. Rautatie on likellä. — Metsästä ei juuri ole apua, halkoja vähän.

Käs niin, siinähan olisi edellytykset, mutta . . . Kaikki on aivan epävarmaa. *Omistus ei ole varma*. Velaksi on ostettu maa, velkakapitaalilla on taipaleelle lähdetty, maksettavat ovat korot, kuoletukset, verot kohoavat . . . Täytyy hommata sivutuloja . . .

Sivutuloja! Siispä ei olekaan taattua pienviljelijän omituinen elanto, jollei maata saa käsiinsä edullisemmilla ehdoilla. Eikä siinäkään yksin ole koko yhteiskunnallisen kysymyksen ratkaisu. — — Kaikki eivät voi olla pienviljelijöitä. Tarvitaan koneita: niittokone, harava, kylvökone, puimakone, telefooni!

Siis teollisuutta! Missä on sillä alalla yliihmisen isä tai isänisä? Työnantajassako vai insinöörissä, työnjohtajassa vai työntekijässä? Sen täytyy jostain löytyä, sillä koneita ei yliihminen voi elää, hän tarvitsee niitä yhä enemmän, jotta ei aikansa tyystiin työssä kuluisi, katseensa lamaantuisi yksitoikkoisessa tuijotuksessa maan mustaan multaankin tai tehtaan rasvaisiin ko-

neisiin, vaan jäisi yhä piteneviä hetkiä ihmisarvoiseen elantoon.

Pienviljelijän ihannoitsijoilla on vastaus valmiina: tulevaisuuden tehtaalainen saa parempaa suojaa terveydelleen, parempaa palkkaa, kunnollisemman asunnon, sivistysvälineitä; — sitä mukaa kuin kannattaa, lisäävät he tavallisesti! — Siinäpä se. Ihannoitsijain usko, että onnellisempi aika voisi koittaa kapitalismin vallitessa, vaikka ehkä sen kynsiä lyhentäenkin, se se silmiä sumentaa. Se uskottelee vain ihmisiä pien-tilan ihanuuksilla, antaa teollisuusorjan toivoa parempia oloja ja — ihmettelee, kun kaikki ei heti muutu toivorikkaaksi, kun „kansa” ei heti lähde sovinnossa „uutta Suomea rakentamaan.”

Mutta me jotka pidämme itseämme uuden ajan ihmisinä — ainakin toivossa, meidän katseemme ei hämärry. Me emme kiellä pientilan viehätystä, vaikka käsitämme, että viljelyksen täytyy ottaa lukuisia suurviljelyksen etuja useissa muodoissa, mutta me tahdomme murskata kapitalismin, joka korkojen imijänä on viljelijän niskassa, joka yliarvona sieppaa suurimman osan teollisuuden voitoista ja huijausmarkkinoillaan pitää kaupan joutavaa rihkamaa, vahingollista ylellisyyttä ja suorastaan turmelevia tavaroita, joiden tuottaminen vie ajan rehellisiltä, elämänarvoa kohottavilta elinkeinoilta. Me tahdomme murskata kapitalismin, joka on turmellut taiteen

ja pitää tiedettä talutusnuorassa, polkee uskonnon lokaansa ja tarjoo oikeutena hatarien lakien kieroä tulkitsemistä. Me tahdomme riistää lapset tuolta Molokilta, me varotamme nuorisoa antaumasta sen pauloihin, joista itse yritämme kaikkiin voimin vapautua. Me ponnistelemme henkemme uhalla, sillä meillä on tänä päivänä, allamme kurjuus, mutta edessä velvoittaa ihanne: korkeampi rotu, ylevämpi polvi, työtä tekevä, mutta ei orjuutettu, sivistynyt, mutta ei korutiedoilla komeileva, taiteesta nauttiva, ei sillä keimaileva, oikeamielinen, selväjätkinen, lämminverinen suku: yli-ihminen.

Meidän on se luotava, sillä meidän vallassamme on luominen. Eläin- ja kasvirotut on ihminen jalostanut, aika on hänen jalostaa omaakin rotunsa. Mutta sitä varten: suomukset silmiltä! Selville ruumiin ja sielun hoito, elävä pyrkimys persoonalliseen kohoamiseen, jonka ehkäiseviä kahleita katkomalla autamme lapsistamme, lastemme lapsista esille ihannettamme, yli-ihmistä.

31, 12, 07.

